

၂၀၁၇ နံပါတ်ဆိုင်ရာညှိတန်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း
အတတ်ပညာရှိသူ **CCSDPT*** တာအိန်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းကရားတဖန်

The Border Consortium
American Refugee Committee
International Rescue Committee
Malteser International

*ကမ်းတိုင်လားစားသက်တမ်းတိုင်လားစားသက်တမ်းတိုင်လားစားသက်တမ်းတိုင်လားစား (CCSDPT) နှင့်အဖွဲ့အစည်းများ
သဘာဝကရား(NGOs) ၁၃ ဖွဲ့ အတတ်ပညာရှိသူစားသက်တမ်းတိုင်လားစား (၉)ဖွဲ့အဖွဲ့အစည်း၊ အိန်လားစားတိုင်လားစားအဖွဲ့အစည်း
အတတ်ပညာရှိသူလားစား

(CCSDPT) is the coordinating committee for 13 NGOs working in nine refugee camps along the Thailand/Myanmar border.

Prepared by
The Border Consortium
www.theborderconsortium.org

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

ထံၣ်ဘၣ်စံၣ်ဒီး CCSDPT တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ၤကရၢတဖၣ် မၤဝဲ တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါလၢဖိသ့ၣ်သးန့ၣ် ၆-၅၉လၢလၢဒဲကဝီၤခဲလၢၢ်အပူၤဖဲ ၂၀၁၇န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်အကျိၤအကွၢ်တဖၣ်

တၢ်စူးကါပံးန့ၢ်မၤတၢ်ယုထၢဟံၣ်န့ၣ်ယိထၢလၢကဘၣ်ဝဲတဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးအဖိသးန့ၣ် ၆-၅၉လၢလၢဒဲကဝီၤကိးဖျါၣ်ဒဲးအပူၤ, လၢသ့ၣ်ထံၣ်ဘၣ်စံၣ်အတၢ်ထၢပူၤနီၣ်ဂံၢ်စရီၤန့ၣ်လီၤ. ထံၣ်ဘၣ်စံၣ်သိၣ်လိတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ၤအပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢကမၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ် တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်လၢဒဲကဝီၤကိးဖျါၣ်ဒဲးအပူၤ, ဒီးဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဒီးထူးစုန့ၣ်ကျဲဝဲ တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်ခဲလၢၢ်တၢ်မၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်ဝဲစုန့ၣ်လီၤ. တၢ်စူးကါဝဲခိၣ်ဖျါထၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအမ့ၢ်ဝဲ SPSS (version 22) လၢတၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖးတၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စူးကါဝဲ WHO အတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အတၢ်ပတီၢ်တဖၣ် ဒ်သိးလၢကဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကိၣ်ဘၣ်လးတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါပူၤကညီအဂ့ၢ်အကျိၤတၢ်အိၣ်သးအစၢတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အစၢတဖၣ်

တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါဝဲပူၤဖိသ့ၣ် ၃.၉၀၅ ဂၤ အိၣ်လၢဒဲကဝီၤ (၉) ဖျါၣ်လၢၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထီၣ်ဒူးတၢ်အိၣ်လီၤထူးအနီၣ်ဂံၢ်

တၢ်မၤတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါဖိသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်, တၢ်ထံၣ်ဝဲလၢဖိသ့ၣ်အိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘ့ၣ်အတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်တၢ်အိၣ်လီၤထူးသတူၢ်ကလၢ် (တၢ်ယဲၤယိ) အတၢ်ပတီၢ်လၢ ကီၢ်ဆၢဒီတတီၤအပူၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲ ၂.၁% န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ဒူးလၢဖိသ့ၣ်လၢအသးန့ၣ်အိၣ် ၅န့ၣ်ဆူၣ်ဖိလၢ်တဖၣ်အတၢ်ယဲၤသံကျိၤသံအနီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒီးတၢ်လၢအဂ့ၢ်ဝဲပတီၢ်, အိၣ်ဒီးလၢ “တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤသ့” အနီၣ်ထီၣ်ပူၤဒ်လၢ WHO ဟံၣ်ပနီၣ်ဝဲအနီၣ်ထီၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ယဲၤသံအနီၣ်ဂံၢ်လၢဒဲကဝီၤတဖၣ်အပူၤမ့ၢ်စုၤလီၤဝဲဒိၣ်န့ၢ်ဒဲးဝဲလၢကီၢ်ကိၣ်တဲာ် မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ်, လၢအပူၤ ကွၢ်တၢ်မၤတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါဖဲ ၂၀၀၃န့ၣ်အပူၤန့ၣ်, တၢ်ယဲၤသံအနီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်တၢ်လံ တၢ်လၢအအိၣ်ဟံၣ်လဲဝဲလၢ “တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤသ့” အပတီၢ်လၢကီၢ်ဆၢဒီတတီၤအပူၤ ဖဲလၢတၢ်မၤတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်ကိးဘျီဒဲးအခါန့ၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢသးန့ၣ်ကရူၢ်ဖိခိၣ်န့ၣ်, တၢ်ထံၣ်ဝဲလၢဖိသ့ၣ် လၢအသးန့ၣ်အိၣ် ၆-၁၁လၢတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ယဲၤသံကျိၤသံခိဖျါလၢတၢ်အိၣ်လီၤထူးဝဲအယိန့ၣ် အနီၣ်ဂံၢ်အါဝဲလၢ ဒဲကဝီၤခဲလၢၢ်အပူၤ, ဘၣ်ဆၣ်သနက့မ့ၢ်ဒ်ထဲဖိသ့ၣ်အနီၣ်ဂံၢ်လၢအဆဲးစုၤဝဲန့ၣ်လီၤ. (n=11)

တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဝဲဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဒိၣ်ယံအနီၣ်ဂံၢ်စုၤလီၤအါထီၣ်ဝဲ ၃% လၢ ၂၀၁၅ တၢ် ၂၀၁၇

န့ၣ်အတီၢ်ပူၤ(စုၤလီၤဝဲ ၉% လၢ ၂၀၁၃န့ၣ် တၢ် ၂၀၁၇န့ၣ်) န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါဖိသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်, တၢ်ထံၣ်ဝဲလၢ ဖိသ့ၣ် ၃၁.၈% (လၢ ၁၈.၈% - ၄၁.၇% အဘၢၣ်စၢၤ)န့ၣ် အိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘ့ၣ်တၢ်ဆါထၢခိဖျါ လၢ တၢ်အိၣ်လီၤထူး(တၢ်ဒိၣ်ယံ) လၢကီၢ်ဆၢဒီတတီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒိၣ်ယံလၢတၢ်ဟံၣ် ပနီၣ်အီၤန့ၣ်အိၣ်လၢ “တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤသ့” ဒီး “အါဒိၣ်မး” အဘၢၣ်စၢၤ(WHO အတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အနီၣ်ထီၣ်), တၢ်ဒူးနီၣ်ဂံၢ်လၢအညီန့ၢ်မၤသးလၢကီၢ်ဆၢဒီတတီၤန့ၣ်ဆဲး “အါ” ထီၣ်ဝဲ, ဘၣ်ဆၣ်အခဲအါအိၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်စုၤလီၤဝဲအဘၢၣ်စၢၤ (၃၀.၀% - ၃၉.၉%) န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒိၣ်ယံလၢဒဲကဝီၤအပူၤန့ၣ်အနီၣ်ဂံၢ်အါဒိၣ်န့ၢ် လၢကီၢ်ကိၣ်တဲာ်အပူၤ ဘၣ်ဆၣ် စုၤန့ၢ်ဒဲးလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒိၣ်ယံလၢတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါလၢအပူၤကွၢ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်အိၣ်ရဲၣ်လီၤသးလၢ “အါအါဆူအါဒိၣ်မး” အဘၢၣ်စၢၤလၢကီၢ်ဆၢဒီတတီၤတၢ်မၤတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်ကိးဘျီဒဲးအပူၤ, ဒီးဆဲးဂ့ၢ်ထီၣ်ဝဲကွၢ်ကွၢ် စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၅န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤတၢ်ဒူးအိၣ်ဒူးအိၣ်တၢ်တဖၣ်

မိၢ်တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါ

ဖဲလၢတၢ်ဒါထီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်တၢ်လဲၤဆူ ပူၤကွၢ်ပူၤမိၢ်ဒါအလီၢ် (Antenatal Clinic) န့ၣ်အါဝဲ, အိၣ်ဝဲ ၉၈.၁%, ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်လဲၤဆူ ပူၤကွၢ်ပူၤမိၢ်ဒါအလီၢ် (ANC) လၢအခိၣ်ထံးတဘျီအဆၢကတီၢ်န့ၣ်အိၣ်ဒ်ထဲ ၁၃.၇% ဖဲလၢအသ့ၣ်ညါလီၤသးလၢအဒါထီၣ်ဝဲဝံၤလီၢ်ခံတဘျီယီ, ဒီး ၃၁.၆% ဖဲလၢအဒါအိၣ်လွံၢ်လၢ မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်လွံၢ်လၢ ဖဲလၢဒါဝဲအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မိၢ်တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါအတၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢ်ဘၣ်လးနီၢ်ခိအကံလိအါထီၣ်ဖဲလၢတၢ်ဒါအဆၢကတီၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအကဲဘျးကဲဖိၣ်ဝဲန့ၣ် တဘၣ်တၢ်နၢ်ပၢ်အါဂ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢတၢ်ဒါအဆၢကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်လၢအပၣ်ယုာ်ဒီးအါယၢၣ်န့ (iron) န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၢ်ကတၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢတၢ်ဒူးအိၣ်န့ၢ်ဖိအဆၢကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်ပံးန့ၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢပၣ်ယုာ်အါယၢၣ်န့ (iron) ဒီးအိၣ်တၢ်အိၣ်လၢအိၣ်ဒီးအါယၢၣ်န့ (iron) အနီၣ်ဂံၢ်အါန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၢ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လူၤပိာ်မၤထွဲအါထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်လၢအပၣ်ယုာ်ဒီးအါယၢၣ်န့ (iron), vitamin A ဒီးဖိလံၣ်အဲးစံး (folic acid) ဖဲလၢတၢ်ဒါထီၣ်အဆၢကတီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒူးအိၣ်န့ၢ်ဖိအဆၢကတီၢ်န့ၣ်အိၣ်အါန့ၣ် ၉၀% လၢတခါစုာ်စုာ်(အိၣ်လၢ ၉၁.၉% - ၉၈.၄% အဘၢၣ်စၢၤ), မ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ်န့ၢ် ဒဲးလၢ ၂၀၁၅န့ၣ် (အိၣ်လၢ ၈၃.၉% - ၉၄.၇% အဘၢၣ်စၢၤ) န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးအိၣ်န့ၣ်ဖိ

ပုၤအါတက့ၢ် (၈၁.၀%) န့ၣ်လုၤပိၣ်မၤထွဲ တၢ်စးထီၣ်ဒုးအိၣ်န့ၣ်ဖိလၢန့ၣ်ထံၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဟ့ၣ်အိၣ်လၢကမၤဝဲအသိး (ဖိသၢ်အိၣ်ဖျါထီၣ်သီဝံၤတၢ်ဒုးအိၣ်အိၣ်န့ၣ်ထံတၢ်ဖျါ မ့တ မ့ၢ်ဖိသၢ်အိၣ်ဖျါထီၣ်သီဝံၤလၢတၢ်န့ၣ်ဂ့ၣ်အတီၢ်ပုၤ)လၢကီၢ်ဆၢဒိ တ တီၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢတၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢတၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်န့ၣ်ထံတၢ်လၢဖိသၢ်ဆံးအိၣ် ၂၄လၢ, ဘၣ်ဆၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢဒဲကစီၤ ကိးတီၤဒဲးန့ၣ်ဒုးအိၣ်ဖဲထဲမိၢ်န့ၣ်ထံတၢ်ခါခါတၢ်ထဲ ၁၃.၀လၢခါ န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ်, တၢ်ဒုးအိၣ်ထဲမိၢ်န့ၣ်ထံတၢ်ခါခါ (EBF -ထဲမိၢ်န့ၣ်ထံတၢ်ခါခါ, တၢ်ဒုးအိၣ်ထဲမိၢ်န့ၣ်ထံတၢ်နီၣ်အဂ့ၢ်ဂၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်အဂ့ၢ်ဂၤနီၣ်တမံၤဘၣ်)န့ၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်လၢ ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ (၆)လၢအ တီၢ်ပုၤဘၣ်ဆၣ်တၢ်မၤအိၣ်ထဲတၢ်ဆၢ ကတီၢ် ၄.၃ လၢ, လၢအမ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်တခါလၢတဆိတလဲ အသးစးထီၣ်လၢ ၂၀၁၅န့ၣ်လံန့ၣ်လီၤ.

လၢခံကတၢ်န့ၣ်, တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်အစၢတဖၣ် ဒုးန့ၣ်ဖျါ ထီၣ်လၢမိၢ်တဖၣ်န့ၣ်ပၢ်ဝဲတၢ်ဒုးအိၣ်ထဲမိၢ်န့ၣ်ထံတၢ်ခါခါ (EBF) မ့ၢ်တၢ်လၢအကဲဘျူးကဲဖိၣ်ဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်အဖိအဂီၢ် ဂ့ၤဒိၣ် န့ၣ်ဒဲး တၢ်ကဲဘျူးကဲဖိၣ်လၢဘၣ်ထွဲဒီး အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ် ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤအိၣ်ဖျါလီၤကၢ်လၢ တၢ်မ့ၢ် န့ၣ်ပၢ်ဂ့ၤဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ယးတၢ်ဒုးအိၣ်ထဲမိၢ်န့ၣ်ထံတၢ်ခါခါလံန့ၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်လၢတၢ်ဒုးအိၣ်န့ၣ်ထံအတၢ်မၤတဖၣ်ကပိၣ်ထွဲထီၣ် အခံန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်အစၢခဲလၢအဖိခိၣ်န့ၣ်.ဟံၣ်ဖျါထီၣ် လၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ထဲမိၢ်န့ၣ်ထံတၢ်ခါခါ (EBF) လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆဲးမၤ အိၣ်လၢကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်မၤလၢအဘၣ်ထွဲလိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ် လီၤ

တၢ်ဒုးအိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢအန့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါ

ကီၢ်ဆၢအလံၤဒိတတီၤန့ၣ်, တၢ်ဒုးအိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢန့ၣ် ဂံၢ်န့ၣ်ဘါလၢအဘၣ်တၢ်စးထီၣ်မၤအိၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဝဲအ သိးဖဲသးန့ၣ်အိၣ် ၆ လၢအခါန့ၣ်, ဂ့ၤထီၣ်ဝဲစးထီၣ်လၢ တၢ် မၤတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါဖဲ ၂၀၁၅န့ၣ်အဆၢက တီၢ်, ယုၣ်ဒီးတၢ်ဒုးအိၣ်ဆိတၢ်ဖဲလၢတချူးပုၤထီၣ် ၆ လၢ ဒီးဘၣ်န့ၣ်စ့ၤလီၤဝဲလၢ ၂၄% ဆူ ၂၀% န့ၣ်လီၤ. BMNS ဒီး BMS ဆဲးမၤဝဲသပုၤကတၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးဒုးဒိၣ်သိးလၢ ကအိၣ်ဒီးနီၣ်ဂံၢ်အအါကတၢ်လၢ တၢ်စးထီၣ်ဒုးအိၣ်တၢ်အိၣ် တၢ်အိၣ်လၢန့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါဆိဆိအဂီၢ်အသိးန့ၣ်, အတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ဝဲ ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် စးထီၣ်လၢတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ် န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ် ဘါဖဲ ၂၀၁၅န့ၣ်အတီၢ်ပုၤ(BMNS လၢ ၄၂% ဆူ ၃၄%, BMS လၢ ၄၃% ဆူ ၃၆%)န့ၣ်လီၤ.

ဖိသၢ်ခဲလၢလၢသးန့ၣ်အိၣ် ၁၈န့ၣ် ဆူဖိလၢတဖၣ်ဒီးန့ၣ် ဘၣ်အ့ၣ်ရံးမံးစံး (AsiaREMix) ဒ်အပုၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤ တၢ်အိၣ်ကလၢကလၢတဖၣ်အကျါန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ တၢ် ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်ဖဲ ၂၀၁၇န့ၣ်န့ၣ်, ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢဖဲအပုၤ ကွံၣ်အန့ၣ်န့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်အဖိတဖၣ် ၇၇.၃% န့ၣ်, အိၣ်ဘၣ်ဝဲ အ့ၣ်ရံးမံးစံး (AsiaREMix) န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ ပုၤလၢ အိၣ်ဘၣ်ဝဲအစ့ၤကတၢ်မ့ၢ်ဝဲဖိသၢ်ဆံးဖိတဖၣ်(ဖိသၢ် ၃၃% လၢသးန့ၣ်အိၣ် ၆-၁၁ လၢတဖၣ်, အပုၤကွံၣ်အန့ၣ်န့ၣ် တ အိၣ်ဘၣ်ဝဲ)န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢဘၣ် တၢ်ကတိၤဖျါထီၣ်အိၣ်ခဲအံၤခဲအံၤအဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲ လၢတၢ်နီၤဖးလိၣ်တၢ်အကလၢလၢအမ့ၢ် “တၢ်အဂ့ၢ်အဂ့ၢ်” အကရူၢ်ပုၤလၢတၢ်အိၣ်ဘၣ်ဝဲ အ့ၣ်ရံးမံးစံး (AsiaREMix) မ့ၢ်လၢအမိၢ်အတၢ်မၤအိၣ်ဒိၣ်မးလၢကဖိဒုးအိၣ်အိၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ.

တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါလၢအဆဲးစ့ၤတလၢတပုၤတဖၣ်

တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်န့ၣ်, တၢ်ထံၣ်လၢဖိသၢ်၁.၉% (n=74) န့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆါလၢအမ့ၢ်နိးဖဲးကနူၤထံးခံကပၤလၢအုၣ် ထီၣ်ဝဲ အ တၢ်ဆါ

(angularstomatitis),တၢ်ဆါပနီၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ဆါ လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ပုၤလီၢ်, သး, ထီၣ်ဂီၤ, ဆါ, အကဘျူးထီၣ် လၢဘၣ်လီၤတဖၣ် (ariboflavinosis) (တမၤန့ၢ်ဘၣ် vitamin B2 လၢလၢပုၤပုၤဘၣ်). အနီၣ်ဂံၢ်အါထီၣ်ဝဲလၢတဂၤစုၣ်စုၣ် အသးန့ၣ်ကရူၢ်အါထီၣ်ဝဲအသိး (အဒိ - ၁.၁% လၢ ၆-၁၁ လၢ တုၤဆူ ၃.၃% လၢ ၄၈-၅၉ လၢ). ဖဲလၢ တၢ်တဆိက တီၢ်ဝဲ Sphere ၂၀၁၁ လၢကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် ကမျၢၢ်တၢ်အိၣ် ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ကိတၢ်ခဲဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်န့ၣ်, နိးဖဲးကနူၤထံး ညိးဂီၤထီၣ်ဝဲအတၢ်ဆါ (angular stomatitis) ဆဲးစ့ၤလီၤ ဝဲစးထီၣ်လၢ ၂၀၁၃ န့ၣ် လၢ အမ့ၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲအစ့ၤလီၤဝဲ အနီၣ်ဂံၢ်အါ ကတၢ် လၢတၢ် ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်တဖၣ်အပုၤ ၃.၈% န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါတၢ်မၤပုၤတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါ/တၢ်မၤစၢၤ တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါအကျါကျဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲ (SFP/TFP) အဂ့ၢ်အကျါ

တၢ်ဒုးအိၣ်တၢ်အိၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲဆူဖိသၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ် အိၣ်လီၤထုးဖဲအကြားဒီးတၢ်အိၣ်လီၤထုးနးနးကလဲၣ် ဒီးယဲၤ သံကျဲသံဝဲတဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲ ၂၅.၄%ဒီး ၂၅.၀%, ဒ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ် အတီၢ်ပတီၢ်ဒ်ဝဲစုၣ်စုၣ်အသိး, တၢ်အံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ဖိ သၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်လီၤထုးတၢ်ဆါတဘၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ်ဟံၣ်ဖျါ ထီၣ်အိၣ်ကိးဂၤဒဲးဘၣ်. စးထီၣ်လၢ ၂၀၀၆ န့ၣ်န့ၣ်, တၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲတၢ်မၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢအိၣ်ဝဲ ၁၅.၄%-၄၂.၄% န့ၣ် လီၤ.

Vitamin A/ကသံဉ်ထိးကလဲာ်တဖၣ် (Anti-helminthes)

တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါ Vitamin A န့ၣ်ဂ့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ်စးထီၣ်လၢ ၂၀၀၇န့ၣ် ဖဲလၢအအိၣ်ဒၣ်ထဲလၢ ၂၅.၁%န့ၣ်လီၤ. နီၤလဲၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်, ၂၀၁၇န့ၣ်အပူၤန့ၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢအိၣ်ဝဲ ၇၂.၈% လၢပမ့ၢ်ထီၣ်သ့ၣ်တြီၤအိၣ်ဒီး ၈၃.၁% လၢအပူၤကွံာ် ၂၀၁၅ န့ၣ်အပူၤ (Sphere အတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ပတီၢ်မ့ၢ်ဝဲအါန့ၣ် ၉၅% လၢဖိသၣ်သးန့ၣ်အိၣ် ၅န့ၣ်ဆူဖိလၢတဖၣ်အဂီၢ် လၢဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ကသံဉ်ဒီးသးလၢယုလၢတဘျီအဂီၢ်).

တၢ်ဟ့ၣ်ကသံဉ်ထိးကလဲာ်စ့ၢ်ကိးဂ့ၢ်ထီၣ်ဝဲ ၂၀၁၁န့ၣ် လၢအိၣ် ၃၁.၉% ဖဲလၢတၢ်ထၢဖိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါအဆိကတၢ်တဘျီ. ဒီးအဲၤအံၤ ဖိသၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကသံဉ်ထိးကလဲာ် (anti-helminthes) တဖၣ်လၢအပူၤကွံာ်ယုလၢ အတီၢ်ပူၤဒီးအါထီၣ်ဝဲတုၤလီၤဆူ ၈၃.၅% (ဒီးသိးသိးလိာ် သးဒီး၂၀၁၅န့ၣ်လၢအိၣ်ဝဲ ၈၆.၆%) န့ၣ်လီၤ.

တီၤဘျီကွံာ်ထုၣ်တၢ်အိၣ်/တၢ်ဆဲးလီၤမံၤ

ပုၤဆဲးလီၤမံၤလၢတီၤဘျီကွံာ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲ ၈၁.၀%လၢကီၢ်ဆၢဒီးတတီၤအပူၤ. အခိပညီန့ၣ်, တီၤဘျီအပူၤကွံာ်ဖိတဖၣ်အါတက့ၢ်အသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲ (၂.၈-၅န့ၣ်)အပူၤ, ဒီးမၤလီၤတၢ်လၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ထုၣ်တၢ်အိၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါအစ့ၤကတၢ်တဘျီလၢတၢ်ထီၣ်ကွံာ်အန့ၣ်ကတီၢ်. တၢ်ဆဲးလီၤမံၤဆူတီၤဘျီကွံာ်ဆဲးဂၢ်ကျါဝဲစးထီၣ်လၢ ၂၀၁၁န့ၣ် (၇၈.၉%) န့ၣ်လီၤ.

ဟံၣ်ဖိဖိဖိပူၤတၢ်သၣ်ဝံၤသၣ်စ့ၢ်နီၣ်ထီၣ်စက့ (HHS)

ဟံၣ်ဖိဖိဖိအတၢ်သၣ်ဝံၤသၣ်စ့ၢ်နီၣ်ထီၣ်စက့ဘၣ်တၢ်ဂံၢ်ဒုးအိၣ်ဒီးအမ့ၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးပနီၣ်ဘျီအနီၣ်ထီၣ်တဘိလၢ ၂၀၁၃န့ၣ်အပူၤဒီးသိးလၢကလူၤကွံာ်သမံသမိးဝဲတၢ်သၣ်ဝံၤသၣ်စ့ၢ်အိၣ်လၢဒဲကဝီၤတဖၣ်အပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဖိဖိဖိအပတီၢ်လၢဒဲကဝီၤခွံၤဖျါၣ်လၢအပူၤန့ၣ်, ဟံၣ်ဖိဖိဖိအိၣ်ဒီးတၢ်သၣ်ဝံၤသၣ်စ့ၢ်အနီၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်က့ၢ်ဝဲလၢတၢ်နီၤဖးလီၤတၢ်အပတီၢ်ကိးခါဒီးအပူၤ စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၅န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါဟံၣ်ဖိဖိဖိအန့ၣ် ၃.၀၆၂ န့ၣ်အကျါန့ၣ်, ဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢ တၢ်သၣ်ဝံၤသၣ်စ့ၢ်အိၣ်စ့ၢ်လီၤဝဲ အအါကတၢ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲ ၉၇.၇% (အိၣ်ဝဲ ၇၇% လၢ၂၀၁၅န့ၣ်ပူၤ), ထဲဒၣ် ၂.၂% (ဟံၣ်ဖိဖိဖိအန့ၣ် ၆၇ န့ၣ်) န့ၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢ တၢ်သၣ်ဝံၤသးစ့ၢ်အိၣ်ဖဲအကြး (အိၣ်ဝဲ ၂၁.၃% လၢ၂၀၁၅န့ၣ်အပူၤ), ဒီး ၀.၁% (ဟံၣ်ဖိဖိဖိ ၂ န့ၣ်) န့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်သၣ်ဝံၤသၣ်စ့ၢ်နးဒိၣ်မး (အိၣ်ဝဲ ၁.၇% လၢ၂၀၁၅ န့ၣ်အပူၤ).မ့ၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢဟံၣ်ဖိဖိဖိအိၣ်ဒီးတၢ်သၣ်ဝံၤသၣ်စ့ၢ်ဖဲအကြး မ့တမ့ၢ်နးဝဲတဖၣ်အိၣ်စ့ၢ်ဒိၣ်

မးအယိ, ပုၤတတၢ်ဒၣ်ဝဲမၤတၢ်ဆၢတဲာ် လၢနီၢ်ကစၢ်တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျါ (CMT) အတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ပတီၢ်အတီၢ်ပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ် ဝဲထံနီၤဝဲတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်အမး - တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါ တၢ်ဝဲထံ နီၤဖးတၢ်အကံၢ်အစီ (FCS-N)

FCS-N ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ WFP ဒီးသိးလၢကယုသ့ၣ်ညါသမံသမိးဝဲတၢ်အိၣ်ဒီးဖြိၣ်ထံန့ၣ်, vitamin A ဒီး heme iron အိၣ်ဝဲလၢလၢပုၤပုၤ (တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤထဲလၢတၢ်ညၣ်ဒီးညၣ်အပူၤ), ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢ ဟံၣ်ဖိဖိဖိတဖၣ်အိၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါတဖၣ်အံၤတဘျီဘျီအါအါဂီၢ်အယိန့ၣ်လီၤ. ဖြိၣ်ထံန့ၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါလၢအဆဲးအစ့ၤတလၢတပုၤ (အဒိ- vitamin A ဒီး အါယၢ်နီၤ iron) တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်လၢတၢ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိၣ်ယံးဒီးတၢ်ယဲၤယဲၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါလၢအဆဲးအစ့ၤတလၢတပုၤလၢ တၢ်ဆၢကတီၢ်ယံာ်ဝဲအတီၢ်ပူၤလၢအမ့ၢ်ဝဲဒီးသိးဒီး vitamin A ဒီး iron တဖၣ်လၢအမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်အီၤလၢဆၢကတီၢ်ဖးယံာ်အပူၤန့ၣ်, ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဆၢယံာ်ထၢ(တၢ်ဒိၣ်ယံ) ခိဖျါလၢတၢ်အိၣ်လီၤထုးဝဲန့ၣ်လီၤ. FCS-N အတၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖိၣ်န့ၣ် တၢ်စူးကါအီၤသ့ဒီးသိးလၢကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါလၢတၢ်တ့ကျါလီၤအီၤတဖၣ်, ဒီးမၤဂ့ၢ်ထီၣ် တၢ်နၢ်ပာ်ဘၣ်ယးတၢ်အိၣ်အတၢ်မၤစၢၤတၢ် မ့တမ့ၢ် ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်အိၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ယုာ်မၤတၢ်တဖၣ်အတၢ်ကဲဘျီကဲဖိၣ်ဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်လဲလိာ်သးဒီးလဲထီၣ်လဲၤထီၣ်အကျါကျဲတဖၣ်.

FCS-N အံၤတၢ်မ့ၢ်စူးကါတၢ်လဲအီၤ လၢအပူၤကွံာ်လၢတၢ်လီၤယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်တဖၣ်အပူၤ ဖဲလၢထံၣ်ဘၣ်စံၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ပုၤယုာ်မ့ၢ်ဖးဖျိး (IDP)အဲၤကဝီၤအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤတဖၣ်, ယုာ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်စံၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အိၣ် (Food Aid) ဒီး တၢ်ကွံာ်သမံသမိးက့ၢ်တဖၣ်ဖဲလၢတၢ်နီၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ခးအကျါကွံာ်ဝံၤလီၤခံ (Card System Post Distribution Monitoring) လၢဒဲကဝီၤခဲလၢအပူၤတဖၣ်သန့ၣ်က့န့ၣ်, FCS-N အံၤဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်ယုာ်အီၤလၢတၢ်လီၤယုထံသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါအပူၤအဆိကတၢ်တဘျီမ့ၢ်ဝဲ ၂၀၁၇န့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

FCS-N အစၢတဖၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢ ပုၤယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်ဖိလၢတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်အပူၤတဖၣ် အါတက့ၢ်န့ၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ကိးနံၤဒီးလၢတၢ် တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤသ့န့ၣ်အိၣ်ဝဲ ၉၈.၁% န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဲၤအံၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢဟံၣ်ဖိဖိဖိအန့ၣ်တဖၣ်အါတက့ၢ်အိၣ်ဝဲ တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လီၤဆိလိာ်သးတဖၣ်လၢလၢပုၤပုၤ. နီၤလဲၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်,တၢ်အိၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်ကြးမၤဂ့ၢ်ထီၣ် အကံၢ်အစီမ့ၢ်

လာဟံၣ်ဖိယိဖိသၢအူၣ်အကျါထဲဒုၣ်တူၣ်ဇီၤလၢအိၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်လၢအိၣ်ယုၣ်ဒီး heme iron တဖၣ်ကိးနံၤနဲးန့ၣ်လီၤ.

FCS-N ငှးန့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ခဲလၢၣ်လာဟံၣ်ဖိယိဖိအူၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢဟံၣ်ယုၣ်ဒီးအါယၢၣ်နံ (iron) ခဲအံၤခဲအံၤလၢကိးနံၤနဲးန့ၣ်စ့ၤဝဲလၢအိၣ်ဝဲ ၃၂.၅% ဖဲလၢတၢ်မ့ၢ်ထီၣ်သၢတြီၤအီၤဒီးတၢ်အိၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်အိၣ်ယုၣ်ဒီး ဖြီၣ်ထံနံန့ၣ်အိၣ်ဝဲ ၈၈.၉% ဒီးအိၣ်ဒီး Vitamin A န့ၣ်အိၣ်ဝဲ ၈၉.၀% န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကဲထီၣ်သးသ့လၢ တၢ်နၢ်ပၢ်ဝဲဘၣ်ပးဒီးတၢ်ဖဲတၢ်ညၣ်ဒီးညၣ်လၢအိၣ်ဒီးအါယၢၣ်နံ အါဝဲတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရူၣ်ဒိၣ်ဝဲလၢတၢ်ကအိၣ်အီၤအဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအပူၤဒိၣ်ဝဲဒိၣ်မးလၢဟံၣ်ဖိယိဖိတနီၤကပူၤအိၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢထံၣ်ဘၣ်စံၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အိၣ် (Food Aid) ဒီးတၢ်ကွၢ်သမံသမိးကွၢ်တၢ်ဖဲလၢတၢ်နီၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ခးအကျါကွၢ်ဝံၤလီၢ်ခံ (Card System PDM) အတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်အပူၤဖဲ (၂၀၁၆နံၣ် - ၂၀၁၇နံၣ်)အပူၤန့ၣ်, တၢ်အိၣ်ဝဲ heme iron ကိးနံၤနဲး စးထီၣ်အိၣ်ဝဲ ၆%- ၄၉% န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ်, တၢ်မၤ အီၤအကွၢ်အဂီၢ်တမံၤပီၤအံၤဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤဖဲလၢထံၣ် ဘၣ်စံၣ်မၤတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါလၢပုၤယုၣ်မ့ၢ်ပးဖျိး (IDP) နဲကဝီၤအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤတဖၣ် (အံၤသ့ၣ်ထၣ်, လွဲၤကီၢ် ဝါ, လွဲၤလၢ, လွဲၤစါမိစံၣ် ဒီး လွဲၤတဲလဲၣ်)လၢ ၂၀၁၇နံၣ်အပူၤဒီးဟံၣ်ဖိယိဖိထဲစ့ၤအူၣ်ဇီၤလၢအိၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ကိးနံၤနဲးလၢပၣ်ယုၣ်ဒီးအါယၢၣ်နံသန့က့မ့ၢ်တၢ်လၢအနီၣ်ဂံၢ် အါန့ၣ်ဒီးလၢဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤတဖၣ်အပူၤ (၁၇.၈%)န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်လၢပၣ်ယုၣ်ဒီး Vitamin A ဒီးဖြီၣ်ထံနံတဖၣ်န့ၣ်အါဝဲ, ဘူးကတုၤယီၤဆူ ၉၀% လၢတခါစုၣ်စုၣ်အပူၤ. ကဒီးတဘျီ, တၢ်လဲလိာ်သးဒီးတၢ်လဲထီၣ်လဲထီအကျါကွၢ်မ့ၢ်တၢ်တမံၤပီၤဒီးလၢအပူၤကွၢ် ထံၣ်ဘၣ်စံၣ်မၤတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်ဘၣ်ပး ထံၣ်ဘၣ်စံၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အိၣ် (Food Aid) ဒီး တၢ်ကွၢ်သမံသမိးကွၢ်တၢ်ဖဲလၢတၢ်နီၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ခးအကျါကွၢ်ဝံၤလီၢ်ခံ (Card System PDM) အဆၢကတီၢ်, ယုၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ကိးနံၤနဲးန့ၣ်လၢပၣ်ယုၣ် vitamin A အါထီၣ်ဒိၣ်န့ၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်လၢပၣ်ယုၣ် heme iron စးထီၣ်လၢ ၆၂%-၉၆% ဒီး ၆၁%- ၉၅%, ဒ်အပတီၢ်စုၣ်စုၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ် တၢ်အိၣ်လီၤထုးအ နီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်

ဒီသဒၢတၢ်ဒိၣ်ပံၤခီဖျိလၢတၢ်အိၣ်လီၤထုး(တၢ်ဒိၣ်ပံၤ)

တၢ်အုၣ်ကီၤလၢအခဲအံၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဝဲလၢတၢ်ဒိၣ်ပံၤန့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ဒီသဒၢအီၤခီဖျိလၢတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ဖိသ့ၣ်အီၤနီၣ်ဖိဒီးဖိသ့ၣ်ဖိအတၢ်အိၣ် (IYCF)အတၢ်မၤလၢအကြၢးအဘၣ်ဝဲတဖၣ် လၢဖိသ့ၣ်သးနံၣ်အိၣ် ၆-၂၄ လၢအဘၣ်စၢၤအဂီၢ်, ယုၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ထဲမိၢ်န့ၣ်ထံတခါဇီၤတုၤလၢအအိၣ် ၆ လၢ, ဆဲးဒုးအိၣ်မိၢ်န့ၣ်ထံတုၤဆူအသးအိၣ် ၂ နံၣ် ယုၣ်ဒီးတၢ်မၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါစးထီၣ်ဖဲအအိၣ် ၆ လၢ ဒီးမၤဂ့ၤထီၣ်မိၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်အိၣ်သးပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ၁. ဆဲးမၤဂံၢ်ခီၣ်ထံးပုၤတဝါအတၢ်ဟူးဂဲၤမၤဝဲ IYCF ယုၣ်ဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးဘၣ်ပးတၢ်ဆီတလဲသကဲၣ်ပဝးအကျါအကျဲ (Behavior Change Communication) ဒီး တၢ်လူၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်ဒီးတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ် (Growth Monitoring and Promotion) လၢဒဲကဝီၤခဲလၢၣ်အပူၤ, လၢတၢ်ပညိၣ်အီၤလာဟံၣ်ဖိယိဖိယုၣ်ဒီးဖိလံၤလၢအအိၣ် ၆-၂၄လၢတဖၣ်အဂီၢ် ဖဲလၢတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါမၤဂ့ၤထီၣ်မိၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ပတီၢ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဒုးအိၣ်ဖိသ့ၣ်အိၣ်နီၣ်ဒီးဖိသ့ၣ်ဖိတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါ(IYCF) အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်မၤတခါန့ၣ်လီၤ.
- ၂. သိၣ်လိတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးပုၤတဝါလၢအထူးစုန့ၣ်ကျဲတၢ်ဖိတဖၣ်လၢကဖဲသကိးမၤသကိးယုၣ်တၢ်လၢမၤတၢ်အကျါအကျဲဒ်သိးသိးလိာ်သး, ဟူးဂဲၤမၤ(IYCF) အတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်မၤတဖၣ်တုၤလီၤတီၤလီၤလၢဒဲကဝီၤခဲလၢၣ်အပူၤဒီးစူးကါတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါအလံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်အတီၤပတီၢ်.
- ၃. ဒုးအိၣ်ထီၣ်(IYCF)အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်မၤလၢဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးတၢ်အဂၤတဖၣ်အါထီၣ်, တမ့ၢ်ထဲလၢမိၢ်တဖၣ်ဇီၤအဂီၢ်ဘၣ်. ဒုးပၣ်ယုၣ်ပုၤအဂ့ၤအဂၤလၢဟံၣ်ဖိယိဖိပူၤတဖၣ်, လၢအိၣ်ဒီးအစိကမိၤလၢကမၤတၢ်ဆၢတဲာ်လၢတၢ်ကွၢ်ထွဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဒ်အမ့ၢ် ဖဲ, ပၢ်ဒီးပုၤသးစၢ်တဖၣ်. ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီးစူးကါတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ဖိတၢ်လံၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအကြၢးအဘၣ်လိာ်သးဒီးသးနံၣ်ဒီးတၢ်မၤအကျါအကွၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤအီၤတဖၣ်.
- ၄. ဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူဒဲကဝီၤတဖၣ်, မ့ၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဒုးအိၣ်မိၢ်န့ၣ်ထံအ

နိုက်ဂျီးယား(ထပ်မံဖွဲ့စည်း, BMNS ဦး မဲလ်း) လာဆာကတီဝါဒအံ၊ BMNS ဦး BMS နှင့်ဟပ်နိုက်လီတော်အိတ်အိတ်ထံတော်အဆာကတီဝါဒသီးလကကဆိတ်ထွဲမစာတော်ဆဲးမဂုထိတ်တဖန်အဂီ.

**တံးမာဲ IYCF တဖန်
မိတ်အိတ်နိုက်ဂီနိုက်ဘါ**

- ၁. တံးဟ့တ်တံးသ့ညါနိုက်ဂီနိုက်ဘါဘုးဒီးမိတ်အိတ်နိုက်ဂီနိုက်ဘါအတံးကူညီဘုးကူညီသ့ပတီတဖန်န့တ်တံးစူးအါအီသ့ဝဲဒ်အမုတ်ခွဲးတံးယတ်တခါလကကဒူးသ့ညါတံးအကါဒိတ် ဘုးလဲးတံးလဲးဆူပုကွာ်ပုမိတ်ဒါအလီ (ANC) ဖဲလဲးသ့ညါလီသးလကအါထိတ်ဝဲတကီဝါဒအဆာကတီဝါန့တ် မုတ်တံးလကအကါဒိတ်န့တ်လီ. တံးဟ့တ်တံးကူညီဘုးကူညီ သ့ဘုးလဲး IYCF အတံးအိတ်နိုက်ဂီနိုက်ဘါဒီးတံးလီဟူးဂဲးမာဲတံးဖဲးတံးမာဲတဖန်ခဲလကန့တ်ကဘုတ်တံးစူးကါအီဒ်သီးလကဟ်ဖျါထိတ်တံးအဲးအံးမုတ်တံးဂုလကအကါဒိတ်တခါန့တ်လီ.
- ၂. နိုက်ခိတ်ယံးယာထိတ်/အါထိတ်ဝဲလဲးမိတ်တဂါဒါထိတ်အဆာကတီဝါန့တ်မုတ်တံးလကအကဲဘုးကဲဖို်လကမိတ်အိတ်ဆူညါအိတ်ချ့အဂီ. တံးဂုအံးကဘုတ် တံးဒူးသ့ညါအါထိတ်အီဒ်သီးလကမဂုထိတ်အတံးနိုက်ဂီနိုက်ဘါဒီးလကခဲကတံးမာဲထွဲအီအဂီန့တ်လီ.
- ၃. တံးကဘုတ်ဒူးသ့ညါအိတ်ထွဲမစာတော်အါထိတ်တံးအိတ်ဝဲဖို်ထံနဲဖဲလကအါထိတ်အဆာကတီဝါဒီးဒူးအိတ်နိုက်ဖဲအဆာကတီဝါ, မုတ်တံးဟ်ဖျါထိတ်အါမးလကတံးအိတ်ဝဲတံးအိတ်လကအိတ်ဒီးဖို်ထံနဲဖဲလကအါထိတ်ဒီးဒူးအိတ်နိုက်ဖဲအဆာကတီဝါန့တ်နိုက်ဒီးလကတံးအိတ်ညါနိုက်အီလကတံးတဖန်ထိတ် မုတ်တံး တံးဒူးအိတ်နိုက်ဖဲအဆာကတီဝါတဖန်န့တ်လီ. တကးဒီးဘုတ်, တံးဂုခိတ်တံးအံးကဘုတ်တံးယုသ့ညါအီဖဲလကတံးတံးပိတ်ကတီဝါသကီးတံးလကဂုဆဲးဆဲးဖဲပုကတီဝါဒ်သီးလကနိုက်ဂီနိုက်ဘါထိတ်ဝဲအဂီဒီးတံးဂု လကဘုတ်မနုယီတံးအိတ်ဖို်ထံနဲဖဲလကတံးဒါထိတ်ဒီးဒူးအိတ်နိုက်ဖဲအဆာကတီဝါန့တ်လဲန့တ်လီ.

တံးဒူးအိတ်နိုက်ဖဲ

တံးယီထံသ့ညါတံးအစာတဖန်ဟ့တ်ကူညီဒဲကဝါခဲလကကအိတ်ဒီးတံးဘုးတံးဖို်ဖဲလကအမုတ်ဆဲးဟ့တ်တံးသ့ညါနိုက်ဂီနိုက်ဘါဘုးတံးဒူးအိတ်ထံမိတ်နိုက်ထံတခါမိတ်အတံးဆာက

တီ, ဆဲးမာဲတံးဒူးအိတ်နိုက်ဖဲတုလကအသးအိတ် ၂၄ လါဒီးဒူးအိတ်ထံမိတ်နိုက်ထံတခါမိတ်အတံးကဲဘုးကဲဖို်လက မိတ်အတံးအိတ်ဆူညါအိတ်ချ့အဂီ.တံးအကါဒိတ်ကတံးနိုက်မုတ်ဝဲတံးကဘုတ်နိုက်ဂီနိုက်ဘါတံးဂုလကဘုတ်မနုယီမိတ်တဖန်ဘုတ်ဟ့တ်ဒူးအိတ်ထံမိတ်နိုက်ထံတခါမိတ်လက ၁၃ လါအတီပုန့တ်လဲန့တ် ဒ်သီးလကမဂုထိတ် ခိတ်ယာဝဲးတံးတံးအိတ်သးလကထိတ်ဝဲတံးမစာတော်အဂီ. တံးအဲးအံး ကဘုတ်တံးကတံးသကီးအီလကတံးဟ့တ်တံးသ့ညါနိုက်ဂီနိုက်ဘါအတံးမာဲလဲအကဂုဆဲးဆဲးဖဲလကဒဲကဝါတဖန်အပုန့တ်လီ.

တံးဒူးအိတ်တံးအိတ်လကနိုက်ဂီနိုက်ဘါ

- ၁. တံးစးထိတ်မာဲတံးဒူးအိတ်တံးအိတ်နိုက်ဂီနိုက်ဘါဖဲသးန့တ်အိတ် ၆လါအဆာကတီဝါန့တ် ဟ်ဖျါထိတ်ဒီးလကအမုတ်တံးအကါဒိတ်လကတံးကဘုတ်မာဲအီဒ်ဒီးမုတ်လကထံဒဲးမိတ်ယံးဂါအကျါတဂါမိတ်လကစးထိတ်မာဲတံးအိတ်ဝဲတံးအိတ်လကအနိုက်ဂီနိုက်ဘါသီသီမိတ်န့တ်လီ.
- ၂. တံးလဲးထိတ်လဲးထိတ်ဝဲဒ်သီးလက BMNS ဦး BMSအပုန့တ်, ကဘုတ်တံးစူးကါအီဒ်သီးလကဒူးထိတ်ဟူးထိတ်ဂဲးထိတ်ဒဲကဝါသ့ညါတဖန်အံးအသးလကကဆဲးမဂုထိတ်, ဟ့တ်ခိတ်နိုက်လီလိတ်သးတံးမာဲလဲလကမာဲလဲန့တ်တဖန် ဒီးတံးလဲးထိတ်လဲးထိတ်အကျါအကွာ်တဖန်ယုတ်ဒီးဒဲကဝါအဂါတဖန်.
- ၃. တံးဟ့တ်တံးကူညီဘုးကူညီသ့ဘုးဒီးအ့ရှင်ရဲးမံးစဲ (AsiaREMIX)အတံးကဲဘုးကဲဖို်တဖန်ကြားတံးဆဲးမာဲအီ, ပညိတ်အီလီလီဆီဆီလကတံးဂုကါဒိတ်လကဖဲသ့ဆဲးဖဲ(၆-၁၁လါ)တဖန်အဂီ,ဟ်ဖျါထိတ်တံးနိုက်ဂီနိုက်ဘါအကါဒိတ်လကအဟ့တ်မစာတံးဒီးတံးအိတ်တံးအီလကဟ့တ်မစာတံးစုးကီးတံးနိုက်ဂီနိုက်ဘါတံးမာဲယီလကဖဲသ့အတံးအိတ်ဆူညါအိတ်ချ့ဂုဝဲဒီးတံးဒိတ်ထိတ်ထိတ်အဂီ.
- ၄. တံးဒူးနဲနိုက်ဟ်ဖျါထိတ်တံးဖိအိတ်တံးတဖန်န့တ်ကြားပုန့တ်ဒီးတံးဖိအိတ်တံးအတံးနဲကျဲလကဒူးနဲအ့ရှင်ရဲးမံးစဲ (AsiaREMIX) ကဘုတ်တံးကတံးကတီဝါအီအကျါအကျဲအတံးဆာကတီဝါ.

**တံးဟ်ဖျါ SFP/TFP အတံးဂု
တံးကူစါတံးအိတ်လီထူးသတုကလံးဖဲအကြား
(တံးယဲးသံကျိသံ)**

- ၁. ဆဲးသိတ်လိတ်အိတ်ဆူညါအိတ်ချ့အပုမာဲတံးဖိဒီးပုတတါအပုမာဲတံးဖိအဂုအဂါတဖန်လကဒူးနဲနိုက်ဟ်ဖျါထိတ်တံးတုလီလီလီဒီးဆဲးလီန့တ်ဖိ

**တၢ်အိၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်အမး - တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါ
တၢ်ဝဲၣ်ထံနီၤတၢ်အကံၢ်အစီ (FCS-N)**

- ၁. ပညိၣ်ဃီၤလၢတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါအတၢ်သ့ၣ်ညါ
န့ၣ်ပၢၢ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဃးတၢ်ဟံးန့ၣ်အိၣ်အါ
ယၢၣ်န့ (iron) မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်ဝဲလီၤဆီဒၣ်တၢ်
လၢပိၣ်မုၢ်သးစၢ်တချုးဒီးတၢ်ပိၣ်မုၢ်လၢဒၢဝဲတ
ဖၣ်အဂီၢ်.

- ၂. ဆဲးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဒီးသိးလၢတၢ်ကအိၣ်တၢ်အိၣ်
န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါအ့ၣ်ရံးမံးစံး(AsiaREMix)ကမူၣ်, မၤ
လီၤတၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဃးတၢ်အိၣ်အါ
ယၢၣ်န့ (iron) န့ၣ်ပၣ်ယုၣ်ဝဲလၢတၢ်ဒုးန့ၣ်ပၣ်ဖျါထီၣ်
တၢ်ဖိတၢ်အိၣ်လၢတၢ်မၤပုၤထီၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါ
တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်သိၣ်လိအဆၢကတီၢ်ပူၤ. က
တိၤသကိးတၢ်ကိတၢ်ခဲလၢတၢ်ဒုးပၣ်ယုၣ် heme
iron အတၢ်အိၣ်တဖၣ်လၢပအိၣ်တၢ်ကိးန့ၣ်ဒဲးအ
ပူၤ.

- ၃. ဆဲးမၤကွၢ်တၢ်အိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ညိၣ်န့ၣ်အိၣ်လီၤဆီ
လိၣ်သးကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါ
လၢအအါဒီးအစၢၤအတၢ်ကါဒိၣ်ဝဲတဖၣ်, လၢစူးကါ
ထံၣ်ဘၣ်စံၣ်အတၢ်မၤစၢၤတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်စူးကါတၢ်
အိၣ်ခးအကျိၤအကျဲ (Food Aid and Food
Card System PDM) အတၢ်ဃီထံသ့ၣ်ညါတၢ်
တဖၣ် လၢဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ခဲအံၤခဲအံၤ အါဒိၣ်န့ၣ်
တၢ်မၤတၢ်လီၤယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါ
တန့ၣ်ခံၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.